

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Факультет іноземних мов
Кафедра англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов
Тетяна КОДМУШЕНКО

“27” серпня 2025 року

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Освітньо-професійна програма

«Англійська мова та зарубіжна література»

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 «Освіта / педагогіка»

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

Факультет іноземних мов

Чернівці 2025 рік

Наскрізна програма з педагогічної практики для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, за спеціальністю 014 «Середня освіта» складена відповідно до освітньо-професійних програм: «Англійська мова та зарубіжна література»,

Розробники:

к.ф.н., доц. Бешлей О.В., к.п.н., доц. Шіба А.В., к.ф.н., асист. Батринчук З.Р., асист. Москаль Т.Д., асист. Вітвіцька Н.М.

Погоджено з гарантом ОІП **Ольга БЕШЛЕЙ**

Затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 7 від "25" серпня 2025 року

Завідувач кафедри **Ольга СОЛОВЙОВА**

Схвалено методичною радою факультету іноземних мов

Протокол № 8 від "27" серпня 2025 року

Голова методичної ради **Ірина БЕЖЕНАР**

1. ВСТУП

Наскрізна програма педагогічної практики складена відповідно до Закону України «Про вищу освіту», згідно з Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та освітньо-професійної програми «Англійська мова і література та друга іноземна мова» підготовки здобувачів першого освітнього рівня «бакалавр» зі спеціальності 014 Середня освіта.

Практика є однією із важливих складових підготовки фахівців, що дозволяє закріпити теоретичні знання з усіх предметів циклу професійної підготовки, а також вдосконалити практичні вміння та навички навчання іноземної мови в ЗЗСО.

Згідно з навчальним планом на кожному курсі спеціальності передбачено виконання певного виду практики. Завдання кожного виду практики конкретизуються відповідно до рівня фахової підготовки студентів. Принцип інтеграції в ході практики досягає найвищого розвитку: від внутрішніх та міжпредметних зв'язків до синтезу психолого-педагогічної і спеціальної підготовки здобувачів. Це характеризує педагогічну практику як комплексне явище. Спрямована на особистісно-орієнтовану модель освіти практична підготовка передбачає розвиток професійно-особистісних властивостей та якостей педагога нового типу, здатного розв'язувати проблеми розвитку дитини в умовах Нової української школи, спроможного вирішувати типові професійні завдання щодо організації й здійснення навчально-виховного процесу з іноземних мов та володіти професійно вагомими якостями вчителя.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ПРАКТИК, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

Як комплексне явище, педагогічна практика інкорпорує декілька видів практик, кожна з яких має конкретні цілі та завдання, залежно від рівня підготовки здобувачів вищої освіти.

Метою ознайомлювальної педагогічної практики є надати студентам можливість спостерігати за роботою досвідчених педагогів та пов'язати набутий досвід з навчальним матеріалом вивченим з курсу методики.

Мета навчальної практики – оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації праці в галузі їхньої майбутньої професії, формування в них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних виробничих умовах, виховання потреби систематично оновлювати свої знання та творчо застосовувати отримані знання у практичній діяльності.

Метою виробничої практики є формування в студентів системи педагогічних умінь та навичок, фахових здібностей, особистісно-індивідуального педагогічного стилю, необхідних для майбутньої професійної діяльності в ЗЗСО; вдосконалення і втілення на практиці знань та умінь, набутих в курсах педагогіки, психології, методики викладання; забезпечення цілісної системи навчально-виховної роботи з учнями з виконанням функцій вчителя іноземної мови та літератури і класного керівника; набуття досвіду самоорганізації педагогічної діяльності, стимулювання та розвиток пізнавальної активності, життєдіяльності учнів та організації взаємодії з ними; розвиток умінь акумулювати передовий педагогічний досвід.

Завданням ознайомлювальної педагогічної є спостерігати за роботою досвідчених учителів та пов'язати набутий досвід з навчальним матеріалом вивченим з курсу методики. Щоб цей процес відбувався цілеспрямовано, студенти виконують завдання для спостереження.

Завданням навчальної практики є ознайомити здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутньої професії, сформувати первинні професійні уміння, навички, компетентності із дисциплін загальної та професійної підготовки.

Завданням виробничої практики є закріпити та поглибити теоретичні знання, отримані здобувачами вищої освіти в процесі вивчення теоретичних дисциплін професійної підготовки,

сформувати практичні навички зі спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових і дослідних робіт.

Підсумковими завданнями всіх видів практик є розвинути в здобувачів наступні загальні компетентності (ЗК) та професійні компетентності (А-Д):

ЗК.01 Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку (громадянська компетентність)

ЗК.02 Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді.

ЗК.04 Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети (лідерська компетентність)

ЗК.05 Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості (підприємницька компетентність)

ЗНАТИ:

ПРН 2. Володіти знаннями іноземної мови та її функціональних особливостей, необхідних для ефективного спілкування; уміти зрозуміло висловлювати іноземною мовою власні думки, бажання, наміри, пояснювати свої дії в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяти опануванню учнями іноземної мови для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях

ПРН 3. Знати стратегії комунікації з учасниками освітнього процесу та вміти формувати в учнів здатність до взаєморозуміння, міжособистісної взаємодії засобами активної та пасивної комунікації

ПРН 4. Мати ґрунтовні знання навчального предмета.

ПРН 5. Знати вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти та уміти визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, попередніх результатів навчання учнів, їх освітніх потреб

ПРН 6. Знати та уміти розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей, відповідно до державних стандартів освіти, формувати готовність до їх застосування у позанавчальній діяльності; знати вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів і рівнів сформованості їхніх компетентностей

ПРН 7. Знати форми, методи та засоби навчання, виховання і розвитку учнів різних вікових груп засобами навчального предмета, добирати доцільні форми, методи та засоби навчання відповідно до мети і завдань навчального заняття, вікових та інших індивідуальних особливостей учнів та впроваджувати технології та методики особистісно зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання і розвитку учнів

ПРН 9. Бути обізнаним(ою) з компетентнісним підходом до оцінювання результатів навчання учнів і використовувати його для оцінювання і моніторингу результатів навчання учнів.

ПРН 17. Бути обізнаним(ою) з принципами, формами та методами забезпечення інклюзивного навчання, ефективної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами та здійснювати необхідні адаптації/модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів.

ПРН 18. Знати технології індивідуального та диференційованого навчання, способи виявлення здібностей, інтересів, реальних навчальних можливостей учнів та вміти організувати процеси навчання, виховання і розвитку учнів з урахуванням їхніх потреб, здібностей і реальних навчальних можливостей, використовуючи в роботі з учнями матеріали, пристрої та обладнання (за потреби) для задоволення їхніх індивідуальних потреб у навчанні, особистісному та фізичному розвитку.

ПРН 22. Знати методи і прийоми здійснення аналізу та рефлексії навчальної діяльності учнів та її результативності, розвиваючи в учнів уміння здійснювати самомотивацію до навчання, аналіз, рефлексію навчальної діяльності та її результативності та забезпечувати зворотний зв'язок з учнями щодо сприйняття, розуміння та засвоєння ними навчального матеріалу

ВМІТИ:

ПРН 8. Володіти технологіями розвитку критичного мислення учнів та застосовувати їх для формування в учнів уміння аналізувати, обґрунтовувати, доводити власну думку, ставити запитання тощо та розвитку в учнів критичного мислення для розуміння себе, своїх цінностей та потреб, здатності до осмислення власних рішень та їх наслідків, навичок рефлексії

ПРН 10. Застосовувати підходи до формування ціннісних ставлень учнів у процесі їхнього навчання, виховання і розвитку

ПРН 11. Володіти функціональною грамотністю у використанні цифрових пристроїв, онлайн-сервісів мережі Інтернет; уміти критично оцінювати достовірність, надійність джерел, обирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінюючи їх ефективність для досягнення навчальних цілей відповідно до умов навчання, вікових особливостей, рівня підготовки та потреб учнів; уникати небезпек в інформаційному просторі, забезпечуючи захист і збереження персональних даних; та використовувати цифрові середовища, відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси, професійні онлайн спільноти для безперервного професійного розвитку впродовж життя, обміну педагогічним досвідом тощо.

ПРН 12. Уміти використовувати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління навчальної діяльності учнів (у тому числі під час дистанційного навчання), моніторингу активності, ефективності, прогресу та результатів навчання; реалізовувати стратегії оцінювання за допомогою цифрових сервісів (е- журнали, електронні форми оцінювання, у тому числі рівнів сформованості компетентностей, е- портфоліо тощо), організації самоконтролю та групової взаємодії учні, зворотного зв'язку

ПРН 14. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням індивідуальних особливостей учнів (вік, здібності, інтереси, потреби, мотивація, можливості, досвід тощо); складати (брати участь у складанні) індивідуальної програми розвитку та/або індивідуального навчального плану учня (за потреби), іншим чином сприяти формуванню індивідуальної освітньої траєкторії учнів.

ПРН 15. Використовувати основні стратегії, що сприяють формуванню позитивної самооцінки учнів, застосовуючи методи роботи, навчальні матеріали та завдання для розвитку пізнавальної діяльності учнів, їх ефективної взаємодії та створює умови для формування мотивації учнів до навчання.

ПРН 16. Уміти організовувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, дотримуючись культури діалогу ненасильницької та безконфліктної комунікації; поважаючи права людини та суспільні цінності.

ПРН 19. Вміти організувати безпечне освітнє середовище з урахуванням правил безпеки життєдіяльності, санітарії, протиепідемічних правил та особливостей, потреб і можливостей учнів, запобігаючи та протидіючи булінгу, різним проявам насильства серед учнів та інших учасників освітнього процесу; надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (за потреби).

ПРН 20. Вміти формулювати цілі освітнього процесу на основі прогностичних методів планування; здійснювати різні види планування освітнього процесу на різних його етапах залежно від поставленої мети, індивідуальних особливостей учнів, особливостей діяльності закладу освіти; організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства та використовувати різні форми організації освітнього процесу, види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів, раціонально використовуючи навчальний час.

ПРН 21. Застосовувати різні форми оцінювання результатів навчання учнів (формульальне, поточне, підсумкове тощо), дотримуючись академічної доброчесності під час оцінювання; застосовувати до різних видів оцінювання відповідну методику та шкалу за визначеними законодавством критеріями оцінювання результатів навчання учнів; уміти визначати індивідуальну освітню траєкторію учнів на основі їхніх результатів навчання (за потреби), забезпечуючи дотримання учнями академічної доброчесності під час здобуття освіти.

ПРН 23. Володіти методами виявлення проблем у педагогічній діяльності, визначення характеру та причин їх появи, аналізувати різноманітні підходи до їх розв'язання проблем і запобігання їм.

ПРН 24. Аналізувати можливості особистого професійного розвитку (тренінгів, вебінарів, тощо) з урахуванням умов педагогічної діяльності, індивідуальних професійних потреб; визначати оптимальний зміст і форми професійного розвитку, критерії результативності власного навчання, відповідність власних професійних компетентностей чинним вимогам та враховувати у власному професійному розвитку зміни в системі освіти, її законодавчому забезпеченні, в діяльності закладу освіти, учнівському колективі.

3. ВИДИ ТА ТЕРМІНИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИК

Студенти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Англійська мова і література та друга іноземна мова» першого, бакалаврського, рівня вищої освіти проходять наступні види практики:

№	Вид практики	Семестр
1	Ознайомлювальна педагогічна практика з основної мови (англійської)	2,3,4
2	Навчальна педагогічна практика з основної мови з відривом від виробництва (англійської)	5,6,7
3	Виробнича практика з основної мови з відривом від виробництва (англійської)	8

Такий розподіл видів педагогічної практики дозволяє сформувати її як цілісну систему, визначити основні форми практичної підготовки, вимоги до її проведення, взаємозв'язок різних видів практик. Послідовність проведення практик передбачає поступове ускладнення педагогічних завдань, завершеність практичної підготовки студентів, ступеневе формування загально-педагогічних та спеціальних професійних умінь і навичок, необхідних для самостійної навчально-виховної роботи в ЗЗСО.

4. ОРІЄНТОВНІ БАЗИ ПРАКТИК

Практична підготовка здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом проходження практики на базах практики, які забезпечують практичну підготовку. База практики – це установа, підприємство, організація різної форми власності та підпорядкованості, що призначена для проведення практики здобувачів вищої освіти, і повинна забезпечувати виконання програми практики для відповідного ступеня вищої освіти (бакалавра). Педагогічна практика проходить в ліцеях, гімназіях та загальноосвітніх закладах міста.

В окремих випадках (навчання за направленням, сімейні обставини, договір про працевлаштування) з дозволу деканату та кафедр студенти можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики за умови відповідності вимогам програм практики.

Розподіл студентів за об'єктами практики і призначення керівників здійснюється випусковою кафедрою і оформлюється наказом ректора. З закладами освіти, організаціями, на яких студенти проходять практику, завчасно укладається договір на її проведення і останні визначаються як бази практики. У договорі має бути передбачено дотримання базами практики безпеки життєдіяльності студентів.

5. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРАКТИКИ

2-й семестр– 90 години

Змістовий модуль 1. Спостереження за навчальною роботою

- Тема 1. Meeting learners' needs and expectations
- Тема 2. Supporting learners in the classroom
- Тема 3. Engaging learners in the classroom
- Тема 4. Functional approach to language teaching
- Тема 5. Teaching English in context
- Тема 6. Classroom activities
- Тема 7. Checking learning: the essentials

Змістовий модуль 2. Спостереження за виховною роботою

Тема 1. Особливості проведення виховного заходу

Тема 2. Модуль-контроль

3-4-й семестри– 60/60 годин

Змістовий модуль 1. Психологічні чинники в методиці викладання іноземних мов

Тема 1. Типи учнів

Тема 2. Мотиваційні стратегії

Тема 3. Урахування потреб учнів з різними стилями навчання

Змістовий модуль 2. Оволодіння іноземною мовою

Тема 1. Можливості щодо оволодіння іноземною мовою

Тема 2. Види діяльності, що сприяють оволодінню іноземною мовою

Змістовий модуль 3. Розвиток автономії учня

Тема 1. Учень у фокусі.

Тема 2. Вчитель у фокусі.

Змістовий модуль 4. Принципи комунікативного навчання мови

Тема 1. Характеристика комунікативного навчання мови. Роль вчителя та учнів

Тема 2. Характеристика комунікативного завдання.

Змістовий модуль 5. Навчання граматики у контексті

Тема 1. Аспекти навчання граматики

Змістовий модуль 6. Навчання лексики у контексті

Тема 1. Можливі лексичні труднощі

Тема 2. Прийоми подання лексичних одиниць

Змістовий модуль 7. Керування роботою класу

Тема 1. Інтеракція

Тема 2. Аспекти керування роботою класу

Тема 3. Модуль-контроль

5-6-й семестри– 90/90 годин

Змістовий модуль 1. Підготовка до вчителювання 2

Тема 1. Мовленнєві уміння – навчання сприймання на слух

Тема 2. Мовленнєві уміння – навчання усного продукування та взаємодії

Тема 3. Мовленнєві уміння – навчання зорового сприймання

Тема 4. Мовленнєві уміння – навчання писемного продукування та взаємодії

Змістовий модуль 2. Підготовка до вчителювання 3

Тема 1. Планування освітнього процесу

Тема 2. Робота з навчальними матеріалами

Тема 3. Аналіз помилок та робота над помилками

Тема 4. Тестування та оцінювання

Тема 5. Модуль-контроль

7-8-й семестри– 90/180 годин

Змістовий модуль 1. Особливі аспекти

Тема 1. Дослідження діяльності 1

Тема 2. Навчання молодших школярів

Тема 3. Навчання учнів з особливими освітніми потребами

Тема 4. Формування міжкультурної компетентності

Тема 5. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчанні англійської мови

Змістовий модуль 2. Професійний розвиток

Тема 1. Дослідження діяльності 2

Тема 2. Планування безперервного професійного розвитку

Структура практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		о	л	п	лаб	інд		с.р.	л	п	лаб	інд
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1 (2-й семестр) Спостереження за навчальною роботою												
Тема 1. Meeting learners' needs and expectations	12		12				12		12			
Тема 2. Supporting learners in the classroom	12		12				12		12			
Тема 3. Engaging learners in the classroom	12		12				12		12			
Тема 4. Functional approach to language teaching	12		12				12		12			
Тема 5. Teaching English in context	12		12				12		12			
Змістовий модуль 2 (2-й семестр) Спостереження за виховною роботою												
Тема 1. Особливості проведення виховного заходу	4		4				4		4			
Тема 2. Модуль-контроль	2		2				2		2			
Змістовий модуль 1 (3-й семестр) Психологічні чинники в методиці викладання іноземних мов												
Тема 1. Типи учнів	7		7				7		7			
Тема 2. Мотиваційні стратегії	7		7				7		7			
Тема 3. Урахування потреб учнів з різними стилями навчання	6		6				6		6			
Змістовий модуль 2. Оволодіння іноземною мовою												
Тема 1. Можливості щодо оволодіння іноземною мовою	10		10				10		10			
Тема 2. Види діяльності, що сприяють оволодінню іноземною мовою	10		10				10		10			
Змістовий модуль 3. Розвиток автономії учня												
Тема 1. Учень у фокусі.	10		10				10		10			
Тема 2. Вчитель у фокусі.	8		8				8		8			

Тема 3. Модуль-контроль	2		2				2		2			
Змістовий модуль 4. (4-й семестр) Принципи комунікативного навчання мови												
Тема 1. Характеристика комунікативного навчання мови. Роль вчителя та учнів	8		8				8		8			
Тема 2. Характеристика комунікативного завдання.	7		7				7		7			
Змістовий модуль 5. Навчання граматики у контексті												
Тема 1. Аспекти навчання граматики	15		10			5	15		10			5
Змістовий модуль 6. Навчання лексики у контексті												
Тема 1. Можливі лексичні труднощі	8		8				8		8			
Тема 2. Прийоми подання лексичних одиниць	7		7				7		7			
Змістовий модуль 7. Керування роботою класу												
Тема 1. Інтерація	7		7				7		7			
Тема 2. Аспекти керування роботою класу	7		7				7		7			
Тема 3. Модуль-контроль	1		1				1		1			
Змістовий модуль 1. (5-й семестр) Підготовка до вчителювання 2												
Тема 1. Мовленнєві уміння – навчання сприймання на слух	22		22				22		22			
Тема 2. Мовленнєві уміння – навчання усного продукування та взаємодії	23		23				23		23			
Тема 3. Мовленнєві уміння – навчання зорового сприймання	22		22				22		22			
Тема 4. Мовленнєві уміння – навчання писемного продукування та взаємодії	21		21				21		21			
Тема 5. Модуль-контроль	2		2				2		2			
Змістовий модуль 2. (6-й семестр) Підготовка до вчителювання 3												
Тема 1. Планування освітнього процесу	22		22				22		22			
Тема 2. Робота з навчальними матеріалами	23		22				23		22			

Тема 3. Аналіз помилок та робота над помилками	22		22				22		22			
Тема 4. Тестування та оцінювання	23		22				23		22			
Тема 5. Модуль-контроль			2						2			
Змістовий модуль 1. (7-й семестр) Особливі аспекти												
Тема 1. Дослідження у сфері навчально-педагогічної діяльності 1	18		18				18		18			
Тема 2. Навчання молодших школярів	18		18				18		18			
Тема 3. Навчання учнів з особливими освітніми потребами	18		18				18		18			
Тема 4. Формування міжкультурної компетентності	18		18				18		18			
Тема 5. Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчанні англійської мови	16		16				16		16			
Тема 6. Модуль-контроль	2		2				2		2			
Змістовий модуль 2. (8-й семестр) Професійний розвиток												
Тема 1. Дослідження у сфері навчально-педагогічної діяльності 2	120		120				100		120			
Тема 2. Планування безперервного професійного розвитку	60		58				80		58			
Модуль контроль			2						2			

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ПРАКТИК

Щоб процес практик з основної мови відбувався цілеспрямовано, студенти виконують завдання для спостереження, розроблені викладачами кафедри та робочою групою спільного проекту МОН України та Британської Ради в Україні «Шкільний вчитель нового покоління».

№	Модуль	Розділ (змістовий модуль)	№ завд	Фокус спостереження
1	Здатність аналізувати уроки іноземної (англійської) мови для учнів початкової і середньої школи		а	Тема 1. Meeting learners' needs and expectations
				Тема 2. Supporting learners in the classroom
				Тема 3. Engaging learners in the classroom

			Тема 4. Functional approach to language teaching	
			Тема 5. Teaching English in context	
			Тема 6. Classroom activities	
			Тема 7. Checking learning: the essentials	
2	Здатність аналізувати позакласні заходи з іноземної мови	b	Підготовка звітної документації.	
Вступ: Методика навчання англійської мови: завдання та структура курсу. Цінності та переконання щодо учіння та навчання.		1	Teacher roles	
		2	Learner-centred or teacher-centred classroom	
3	Розуміння учнів та процесу учіння	1.1. Психологічні чинники у вивченні англійської мови	3	Learner types
			4	Motivational strategies
			5	Catering for different learning styles
		1.2. Оволодіння іноземною мовою	6	Opportunities for SLA
			7	SLA boosting activities
		1.3. Розвиток автономії учня	8	Learner in focus
	9	Teacher in focus		
4	Підготовка до вчителювання 1	2.1. Принципи комунікативного навчання мови	10	Features of communicative language teaching
			11	Characteristics of a communicative task
		2.2. Навчання граматики у контексті	12	Aspects of teaching grammar
			2.3. Навчання лексики у контексті	13
		14		Techniques for presenting vocabulary
		2.4. Керування роботою класу	15	Seating arrangements for interaction
			16	Interaction
			17	Using the board
18	Teacher talk			
	19	Aspects of classroom management		
5	Підготовка до вчителювання 2	3.1. Мовленнєві уміння – навчання аудіювання	20	Sequence of activities with the focus on listening
			21	Sequence of activities with the focus on speaking
		3.2. Мовленнєві уміння – навчання говоріння	22	Sequence of activities with the focus on reading
			23	Sequence of activities with the focus on writing
		24	Integrating skills	
6	Підготовка до вчителювання 3	4.1. Планування навчального процесу	25	Lesson planning
		4.2. Робота з навчальними матеріалами	26	Materials
		4.3. Аналіз помилок та робота над помилками	27	Error correction techniques in a particular context

		4.4. Тестування та оцінювання	28	Assessing learner progress
7	Особливі аспекти	5.1. Мікродослідження навчальної діяльності 1	29	Action Research 1
		5.2. Навчання молодших школярів	30	Teaching young learners
		5.3. Навчання учнів з особливими освітніми потребами	31	Catering for Special Educational Needs
		5.4.Формування міжкультурної компетентності	32	Developing Intercultural Competence
		5.5.Використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у навчанні англійської мови	33	Use of learning technologies
8	Професійний розвиток	6.1Дослідження діяльності 2	34	Action Research 2
9		6.2Планування безперервного професійного розвитку	35	Planning for Continuing Professional Development

7. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Хід виконання студентами програм *ознайомлювальної педагогічної практики з основної мови та навчальної педагогічної практики з основної мови з відривом від виробництва* здійснюється за допомогою **поточного і підсумкового** форм контролю.

Методами *поточного* контролю є перевірка ведення здобувачами щоденника з практики (ведеться на базі практики) та виконання практичних завдань, які виконуються на базі практики, а їх результати обговорюються в навчальному підрозділі.

Формою *підсумкового* контролю з ознайомлювальної педагогічної практики є екзамен у формі захисту результатів практики. Підсумковий контроль здійснюють керівники-методисти від кафедри англійської мови в кінці семестру: перевіряють та оцінюють щоденник з практики та практичні завдання керованого спостереження.

Контроль виконання студентами програми *виробничої педагогічної практики з основної мови з відривом від виробництва* здійснюється за допомогою **поточного і підсумкового** форм контролю.

Методами *поточного* контролю є перевірка ведення здобувачами щоденника практики, виконання функцій вчителя іноземної мови та класного керівника, відвідування та підготовка до уроків в ЗЗСО. виконання практичних завдань практики.

Формою *підсумкового* контролю з *виробничої педагогічної практики з відривом від виробництва* з основної мови є екзамен. Підсумковий контроль здійснюють керівники-методисти від кафедри англійської мови в кінці терміну практики: перевіряють та оцінюють проведені студентами уроки й виховний захід та ретельність і сумлінність підготовки необхідних документів практики.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Атестація студентів за результатами проходження практики проводиться кожного семестру. Найвища оцінка – 100 балів виставляється здобувачу за повне та якісне виконання програми практики; проходження практики в установлений термін; відвідування бази практики у відповідності з графіком; ретельне оформлення звітної документації практики тощо.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з педагогічної практики визначаються

науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються в робочій програмі практики.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним опрацюванням освітнього компоненту до перескладання

Оцінювання ознайомлювальної педагогічної практики з основної мови та навчальної педагогічної практики з основної мови з відривом від виробництва відбувається за наступними критеріями:

Оцінка «**відмінно**» (A – 90-100 балів) ставиться, коли практикантом виконані переважно всі завдання модулів на високому рівні. При цьому:

- практикант виявив себе організованим, сумлінним, ініціативним;
- користувався повагою й одержав високу оцінку серед студентів, методистів, керівників педпрактики;
- здав правильно оформлену документацію у визначений термін.

Оцінка «**добре**» (B – 80-89 балів) ставиться за виконання практикантом усіх завдань модулів на відповідному рівні.

- практикант проявив себе організованим і старанним;
- одержав позитивну оцінку своєї діяльності серед студентів, учителів, методистів і керівника практики;
- подав у визначений термін документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

Оцінка «**добре**» (C – 70-79 балів) ставиться, якщо практикант виконав усі завдання модулів на хорошому рівні.

- виявив себе організованим;
- одержав хорошу оцінку своєї роботи серед студентів, учителів, методистів, керівників практики;
- подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення;
- допустив незначні помилки у виконанні завдань педпрактики.

Оцінка «**задовільно**» (D – 60-69 балів) ставиться, якщо студент в основному виконав завдання модулів, але при цьому:

- допустив помилки у виконанні завдань педпрактики;
- порушив термін подання документації;
- подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення;
- проявив себе як організований, але недостатньо старанний.

Оцінка «**задовільно**» (E – 50-59 балів) ставиться, якщо студент виконав завдання модулів зі значними помилками, з помітним порушенням вимог до оформлення документації. При цьому:

- порушив термін подання документації;
- проявив себе недостатньо ініціативним і самостійним під час педпрактики ;

- є зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики.

Оцінка «незадовільно» (F – 35-49 балів) ставиться тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні. Практикант проявив себе як невідповідальний, недисциплінований.

Оцінка «незадовільно» (Fх – 1-34 балів) ставиться за систематичні пропуски уроків (занять), відсутність комплекту документації, за повне нерозуміння теоретичних понять.

Оцінювання виробничої педагогічної практики з основної мови з відривом від виробництва відбувається за наступними критеріями:

Оцінка «відмінно» (А – 90-100 балів) ставиться, коли практикантом переважно всі завдання модулів виконані на високому рівні. При цьому:

- практикант виявив себе організованим, сумлінним, ініціативним;
- користувався повагою й одержав високу оцінку серед студентів, методистів, керівників педпрактики;
- здав правильно оформлену документацію у визначений термін.

Оцінка «добре» (В – 80-89 балів) ставиться за виконання практикантом усіх завдань модулів на відповідному рівні.

- практикант проявив себе організованим і старанним;
- одержав позитивну оцінку своєї діяльності серед студентів, учителів, методистів і керівника практики;
- подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

Оцінка «добре» (С – 70-79 балів) ставиться, якщо практикант виконав усі завдання модулів на хорошому рівні.

- виявив себе організованим;
- одержав хорошу оцінку своєї роботи серед студентів, учителів, методистів, керівників практики;
- подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення;
- допустив незначні помилки у виконанні завдань педпрактики.

Оцінка «задовільно» (D – 60-69 балів) ставиться, якщо студент в основному виконав завдання модулів, але при цьому:

- допустив помилки у виконанні завдань педпрактики;
- порушив термін подання документації;
- подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення;
- проявив себе як організований, але недостатньо старанний.

Оцінка «задовільно» (E – 50-59 балів) ставиться, якщо студент виконав завдання модулів зі значними помилками, з помітним порушенням вимог до оформлення документації. При цьому:

- порушив термін подання документації;
- проявив себе недостатньо ініціативним і самостійним під час педпрактики ;
- не провів усієї кількості уроків, зазначених у вимогах педпрактики;
- має зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики.

Оцінка «незадовільно» (F – 35-49 балів) ставиться тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні. Практикант проявив себе як невідповідальний, недисциплінований. Кількість проведених уроків становить 50% від їх загальної кількості.

Оцінка «незадовільно» (Fх – 1-34 балів) ставиться за систематичні пропуски уроків (занять), відсутність комплекту документації, за повне нерозуміння теоретичних понять.

Критерії оцінювання відкритого/залікового уроку

Загальна кількість балів, яку може набрати студент – 10 балів

Урок оцінюється за такими критеріями:

1.	Обґрунтованість обраного типу уроку та структури уроку (логічність, послідовність етапів уроку).	
----	--	--

2.	Відповідність прийомів та методів роботи меті та типу уроку.	
3.	Збалансованість різних видів роботи (колективна, групова, індивідуальна).	
4.	Врахування можливостей учнів (увага до відстаючих, слабких учнів).	
5.	Співвідношення мовлення вчителя та учнів.	
6.	Використання дидактичного матеріалу (науково-методична спрямованість, емоційність, доречність).	
7.	Атмосфера уроку (спокійна, бадьора, ритмічна).	
8.	Поведінка вчителя (доброзичлива, уважна, коректна тощо).	
9.	Поведінка учнів (зацікавленість уроком, роботою, увага тощо).	
10.	Мовний рівень учителя (артикуляція, словник, граматики).	

Критерії оцінювання виховного заходу

Загальна кількість балів, яку може набрати студент – **10 балів**.

Виховний захід оцінюється за такими критеріями:

1.	Педагогічна доцільність проведення даного заходу.	
2.	Визначеність і зумовленість мети й завдань виховної справи, їх реалізація на кожному етапі та в цілому	
3.	Організація предметної діяльності школярів (студентів), їх активність і самостійність на всіх етапах заходу.	
4.	Відповідність основній меті й завданням заходу, його форма, методи та прийоми виховання.	
5.	Здійснення комплексного підходу до виховання учнів: реалізація основних напрямів виховання і вплив на всі сторони особистості школяра: емоційну, мотиваційну, діяльнісно-вольову.	
6.	Врахування вікової психології школярів, їх організованості, уважності, зібраності, вольової активності, захоплення справою.	
7.	Участь у роботі «важких», «пасивних», слабо встигаючих дітей.	
8.	Рівень взаємодії і співробітництва між вчителем і учнями.	
9.	Стиль спілкування, колективна творчість, демократизм у роботі.	
10.	Результативність виховного заходу.	

Критерії оцінювання документації

Оцінка за документацію виставляється протягом двох днів після завершення педпрактики.

Загальна кількість балів, яку може набрати студент – **10 балів** за наявність таких документів

1 курс

- щоденник спостереження відповідно до плану аналізу уроків (не менше 15 уроків);
- виконання завдань спостереження (observation tasks).

2 курс

- щоденник спостереження відповідно до плану аналізу уроків (не менше 15 уроків);
- виконання завдань спостереження (observation tasks).

3 курс

- щоденник спостереження відповідно до плану аналізу уроків (не менше 25 уроків);
- виконання завдань спостереження (observation tasks).

4 курс денна форма

1. Звіт про проходження практики (за підписом студента, вчителя-наставника, класного керівника та керівника від кафедри).
2. Щоденник практики (з індивідуальним планом практики). Не менше 15 пасивних уроків (описаних у Щоденнику педпрактики). Не менше 30 активних уроків (описаних у Щоденнику педпрактики)

3. Один розгорнутий план уроку з наочністю, посиланнями на інтернет-ресурси та платформи (на початку плану: «затверджено» – ППП керівника від кафедри, підпис; «узгоджено» – ППП вчителя, підпис).
4. Один протокол обговорення відкритого уроку (за підписом керівника практики від кафедри, вчителя) та критерії оцінювання відкритого уроку.
5. Один розгорнутий план виховного заходу (за підписом студента та класного керівника), критерії оцінювання виховного заходу.
6. Психолого-педагогічна характеристика учня (за підписом студента та класного керівника).
7. Психолого-педагогічна характеристика класу (за підписом студента та класного керівника).
8. Характеристика на студента-практиканта (за підписом вчителя, директора школи і завірена печаткою школи)

4 курс заочна форма

1. Звіт про проходження практики (за підписом студента, вчителя-наставника, класного керівника та керівника від кафедри).
2. Щоденник практики (з індивідуальним планом практики). Не менше 5 пасивних уроків (описаних у Щоденнику педпрактики). Не менше 5 активних уроків (описаних у Щоденнику педпрактики)
3. Один розгорнутий план уроку з наочністю, посиланнями на інтернет-ресурси та платформи (на початку плану: «затверджено» – ППП керівника від кафедри, підпис; «узгоджено» – ППП вчителя, підпис).
4. Один протокол обговорення відкритого уроку (за підписом керівника практики від кафедри, вчителя) та критерії оцінювання відкритого уроку.
5. Психолого-педагогічна характеристика учня (за підписом студента та класного керівника).
6. Характеристика на студента-практиканта (за підписом вчителя, директора школи і завірена печаткою школи)

9. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Порядок захисту педагогічної практики визначає кафедра англійської мови. За результатами захисту виставляється оцінка в залікову книжку студента та екзаменаційну відомість. Оцінка за практику враховується при призначенні стипендії на рівні з іншими дисциплінами навчального плану. При визначенні оцінки за педпрактику враховується рівень виконаних студентом завдань, сумлінність відвідування занять і проведення уроків, оформлення документації і звіту про проходження практики. Зволікання з поданням документації про проходження практики впливає на оцінку чи ставить під сумнів проходження практики взагалі.

Підсумкове оцінювання проводиться в кінці кожного семестру і має на меті з'ясувати, наскільки успішно студент виконав програму практики. Студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації *ознайомлювальної педагогічної практики з основної мови та навчальної педагогічної практики з основної мови з відривом від виробництва* студентом подається керівнику практики від кафедри для перевірки та оцінювання:

- **щоденник з практики** (ведеться на базі практики);
- **практичні завдання керованого спостереження** (виконуються на базі практики, а їх результати обговорюються у навчальному підрозділі).

Після закінчення *виробничої педагогічної практики з основної мови з відривом від виробництва* студенти повинні подати звітну документацію згідно з списками документації.

Усі матеріали подаються в паперовій папці. Виставляючи студентів диференційовану оцінку, керівники-методисти від кафедри англійської мови враховують рівень теоретичної підготовки майбутнього вчителя, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до дітей, колег, акуратність, дисциплінованість студента, якість оформлення та своєчасність подання документації.

10. ПЕРЕЛІК ЛІТЕРАТУРИ

1. Бігич О.Б. Вправи з навчання техніки читання та письма англійською мовою на початковому ступені.- К.: Ленвіт, 2000.- 64 с.
2. Бігич О.Б. Ігрові вправи для навчання техніки читання та письма першокласників з використанням ілюстративної наочності // Іноземні мови.- 1998.- №.4.- С.48-49.
3. Закон України «Про освіту» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
4. Закон України Про повну загальну середню освіту <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
5. Державний стандарт початкової освіти <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
6. Державний стандарт базової середньої освіти <https://cutt.ly/ME4Nk2P>
7. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології. - К.: Академвидав, 2004
8. Методика навчання іноземних мов у середніх начальних закладах : Підручник/кол.авторів під керізн. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт., 1999.
9. Москаль, Т.Д. (2020) *Preconditions of leading a successful discussion in TESL format* [online]. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Available from: <http://www.innovpedagogy.od.ua/25-1>
10. Нова Українська школа <https://mon.gov.ua/ua/tag/nova-ukrainska-shkola>
11. Освітні технології / За ред. О.М.Пехоти. - К.: "А.С.К.", 2001.
12. Педагогічна практика студентів. За редакцією А.Д. Бонаря. К.: Вища школа, 1972. 252 с.
13. Пентилюк М.І. Стратегічні орієнтири підготовки майбутнього вчителя // Дивослово. 2014.- С.2-6.
14. Положення про практику студентів вищих педагогічних навчальних закладів України /Проект.К., 2000.
15. Рекомендація 2006/962/ЄС Європейського Парламенту та Ради (ЄС) «Про основні компетенції для навчання протягом усього життя» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_975#Text
16. Типова програма "Методика навчання англійської мови". Освітній ступінь бакалавра [Текст] = Core curriculum English Language Teaching Methodology Bachelor's Level / [кол. розробників: О. Бевз та ін. ; керівник І. Іваніщева ; ред. С. Шаленко] ; British Council, М-во освіти і науки України. - Івано-Франківськ : НАІР, 2020. - 125 с.
17. Шиба, А. 2012. Суть і структура поняття 'професійна компетентність'. Освітній вимір 36 (Вересень), 381-87.
18. Harmer, J. (2007) *The Practice of English Language Teaching*. Pearson Longman.
19. Larsen-Freeman, D. and M. Anderson. *Techniques and Principles in Language Teaching*. Oxford: OUP. 2011.
20. Ur, P. (2012) *A Course in English Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition.
21. *A Course of English Language Teaching, 3 курс : Навчально-методичний посібник / Укладач : Бешлей О.В.* Чернівці, 2019. 168 с.
22. Moskal, T. (2017) *Discussion - Based Classroom in TESL Format*. Available from: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:raAqr9AoQKIJ:nbu.gov.ua/j-pdf/pedalm_2017_33_1.pdf+&cd=2&hl=uk&ct=clnk&gl=ua
23. *Teaching English: socio-cultural aspect, 3 курс : Навчально-методичний посібник / Укладач: Бешлей О.В.* Чернівці, 2020. 104 с.
24. *Introduction to Teaching English, 1 курс : Навчально-методичний посібник / Укладач : Бешлей О.В.* Чернівці, 2020. 122 с.
25. Shyba A. Students' sociocultural competence formation during extra-curricular activities / A. Shyba // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Педагогіка. Соціальна робота. - 2018. - Вип. 1. - С. 272-275.